

Semesterpenningen kan bytas ut till ledighet

Med stöd av principer som avtalats på central nivå möjliggör bestämmelserna att semesterpenningen byts ut till ledighet.

Ur arbetstagarens och tjänsteinnehavarens synvinkel är fördelarna med semesterpenningen bland annat följande:

- Utbytesledigheten gör att de anställdas individuella arbetstidsbehov kan beaktas till exempel när familjen har barn i skolåldern som har långa lov.
- Utbytesledigheten kan utnyttjas när en anställd behöver återhämta sig eller lösgöra sig från arbetet. Då ökar ledigheten arbetshälsan.

Ur arbetsgivarens synvinkel innebär utbytesledigheten bland annat följande möjligheter:

- De anställda orkar bättre, bättre resultat kan uppnås och mängden sjukfrånvaro minskar i och med att arbetshälsan förbättras.
- Församlingens verksamhet tryggas när man söker sparmöjligheter för att balansera ekonomin.

Att semesterpenningen används som sparåtgärd beror på att den är del av lönekostnaderna. Övriga lönekostnader är löner som betalats för utförd arbetstid och indirekta löner som till exempel löner för sjukdomstid, löner för söckenhelger och löner för frånvaro som gäller barn. Om löneutgifterna måste skäras ned antecknas semesterpenning som ges som ledighet inte som lönekostnader. I en del situationer kan resurserna å andra sidan vara så exakt beräknade att det kan vara svårt att bevilja utbytesledighet även om arbetstagaren önskar detta. En sådan situation kan uppstå när det inte annars heller finns tillräckligt med personal för arbetet, till exempel därför att en del av arbetstagarna har oavlönad ledighet eller har sagt upp sig.

Har arbetstagaren/tjänsteinnehavaren eller arbetsgivaren obestridlig rätt till att utbytesledighet tas ut?

Arbetstagaren/tjänsteinnehavaren eller arbetsgivaren har inte obestridlig rätt att byta ut semesterpenningen till ledighet, utan arbetsgivaren och arbetstagaren måste avtala om detta.

Hur och när kan utbytesledighet sökas?

Arbetstagaren/tjänsteinnehavaren kan föreslå att semesterpenningen byts ut till ledighet. Om arbetsgivaren föreslår utbytesledighet ska detta meddelas i god tid. I praktiken är det bäst att begära bindande anmälningar om utnyttjande av ledighet samtidigt som personalen tillfrågas om de har önskemål beträffande tidpunkten för semestern.

Utbyte av semesterpenning – antalet dagar – ska avtalas före utgången av april det år då semesterpenningen utbetalas, dvs. antalet utbytesdagar 2019 ska avtalas senast den 30 april 2019. Detta innebär att om de anställda har blivit tillfrågade om de önskar sig utbytesledighet, ska arbetsgivaren före utgången av april besluta om det önskade antalet utbytesdagar kan godkännas.

Hur beräknas antalet utbytesdagar och deras inverkan på semesterpenningen?

När semesterpenningen byts ut till ledighet dras

- **för en anställd med månadslön** 1/21 av månadslönen (4,76 procent) från semesterpenningen per utbytesdag

- **för en anställd med timlön** en dagslön, dvs. den ordinarie lönen för 7,65 timmar, från semesterpenningen för varje utbytesdag.

Utbytesledighetens maximilängd beror på personens

- semesterpenningsprocent
- antalet fulla kvalifikationsmånader (antalet kalendermånader som berättigar till semester).

Du hittar räknaren (utbytesledighet, semesterpenning) på vår webbplats på adressen <https://evl.fi/arbetsmarknadsverk/anstallningar/semester>.

Hur antecknas utbytesdagarna i kalendern och vilken lön betalas för utbytesledigheten?

När utbytesledighet beviljas antecknas som utbytesdagar motsvarande dagar som när semester beviljas, dvs. arbetsdagar. Utbytesledighet beviljas som en full vecka som fastställs från måndag till söndag (5 dagar utbytesledighet förbrukas).

Exempel:

Personens lediga dagar är torsdag och fredag. Personen föreslår och beviljas utbytesledighet för vecka 37 (mån–sön), vilket innebär att 5 dagar av utbytesledigheten förbrukas (mån–ons, lör–sön).

Ordinarie lön betalas för hela utbytesledigheten.

När får utbytesledighet tas ut?

Arbetsgivaren bekräftar tidpunkten för utbytesledigheten. Utbytesledigheten ska tas ut det år semesterpenningen betalas ut eller under därpå följande kalenderår. Utbytesledighet för 2019 ska till exempel tas ut före den 31 december 2020.

Kan beviljad ledighet återkallas eller avbrytas?

En beviljad utbytesledighet kan återkallas eller avbrytas om den av vägande skäl inte kan utnyttjas. Vägande skäl är till exempel tjänsteinnehavarens eller arbetstagarens sjukdom. Utbytesledighet kan återkallas eller avbrytas på samma grunder som semestern kan flyttas (Kyrk-TAK 108 §). För att ledigheten ska kunna flyttas med anledning av arbetsoförmåga krävs en uttrycklig begäran om att ledigheten flyttas och ett läkarintyg.

Om den återkallade ledigheten eller en del av den inte kan ges vid en senare tidpunkt återbetalas förmånen som motsvarar den återkallade ledigheten som semesterpenning.

Mer information kan begäras genom att skicka ett meddelande till vår gemensamma e-postadress kit@evl.fi.